

taa tietoa eri tavoin. Järjestelijä voi esimerkiksi välittää autoon tietoa uudesta reitistä. Tällöin autossa muuttunut reitti ja muuttuneet ajo-ohjeet voidaan nähdä vaikka kämmentietokoneen ruudulla.

Myös kuljettaja voi lähettää autosta tietoja toimistolle. Kun paketti on haettu, voidaan se kuitata, jolloin tieto päivittyy myös kuljetusten järjestelijän kuruudulle.

Ja kun kaikki tiedot viedään jatkuvasti keskitettyyn tietovarastoon, mikään ei estä tarjoamista niitä muille. Kuljetusliike voi esimerkiksi halutessaan tarjota

Internet-palvelun, josta asiakkaat näkevät tilaamiensa pakettien sijainnin reaaliajassa.

Kirjoittaja on maanmittaustekniikan diplomi-insinööri ja Genimap Oy:n liiketoiminnan kehityksestä vastaava johtaja. Sähköposti: kari.tuukkanen@genimap.fi.

Monenlaisia haasteita maanmittaustekniikan DI:lle

Maanmittaustekniikan DI Jukka Erkkilä vastaa Genimapin kuljetus- ja logistiikka-alan myynnistä.

Jukka Erkkilä on 32-vuotias maanmitta-

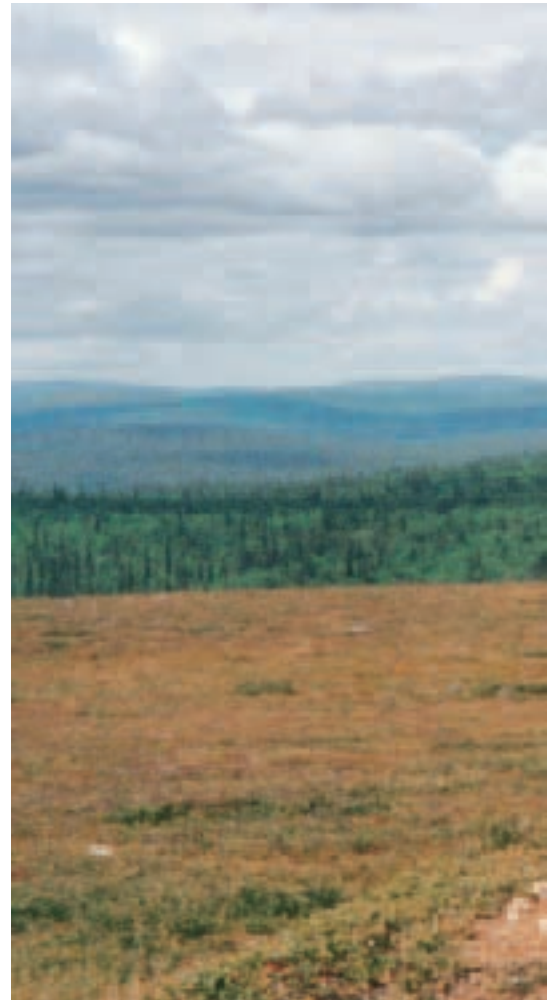
ustekniikan diplomi-insinööri, joka ei opiskeluaikanaan arvannut, millaisten asioiden pariin urakehitys vie. Opiskelu Teknillisen korkeakoulun Maanmittaustekniikan laitoksella oli monipuolista: sopiva keitos kovia insinööritietoita ja pehmeämpää tiedettä. "Mietimme opiskeluaikana kaverin kanssa, millaisiin hommiin ajaudumme, kun valmistumme. Vastaus oli selkeä: en tiedä!", Erkkilä kertoo.

Nykyään Jukka Erkkilä toimii Genimapissa kuljetus- ja logistiikkasektorin myynnistä vastaavana avainasiakaspäällikkönä. Työ vaatii ennen kaikkea kykyä asettua asiakkaan asemaan, jotta ymmärtää, mistä on aidosti hyötyä ja mikä on turhaa. Teknologiaa täytyy tietenkin ymmärtää, jotta pystyy rakentamaan kokonaisratkaisun, joka useim-

miten sisältää laitteita, ohjelmistoja ja tietokantoja sekä niiden sovittamista asiakkaan tarpeisiin.

Kaupallista osaamista TKK ei kovin paljoa opettanut, mutta ne taidot hän on oppinut käytännössä, asiakkaiden kanssa työtä tehden.

Suuri osa hänen työpäivistään kuuluu Valion kaltaisten asiakkaiden parissa. Erkkilän toimenkuvaan kuuluu uppoutua asiakkaan toimintaan siinä määrin, että yhdessä löydetään asiakkaan tarpeisiin ja kukkarolle sopiva ratkaisu, jolla kuljettaminen sujuu entistä tehokkaammin. Suurimmat ilonaiheet Erkkilä kokee työssään asiakkaiden kautta: "Työ on palkitsevaa silloin kun näkee, että paikkatietoteknologia tuottaa jonkun ihmisen päivittäiseen työhön selkeää hyötyä ja onnistumisen riemua."

Esko Rantakiven tuloa Lappiin voisi kuvata laulelman sanoin: "Sattuma miestä kuljettaa."

Hän on kotoisin Turengista, Hämeestä. Opiskelun ja asevelvollisuuden jälkeen piti töitä hakea ja Esko pääsikin v.-82 toimitusinsinöörin viransijaiseksi Rovaniemen maanmittaustoimistoon.

"Tätä ennen en ollut Tamperetta pohjoisempaan käynytään paitsi mitä vähän armeija-aikana monikulmiojonomitauksessa Iissä, Oulun pohjoispuolella. Siihen aikaan toimitusinsinöörin viransijaisetkin valitsi maanmittaushallituksen kollegio eikä paikallisilla ollut päätösvaltaa. Lapin piiri-insinööri **Kalevi Routala** suhtautui epäluuloisesti etelästä tulijoihin, koska nämä yleensä vain kävivät kääntymässä Lapissa ja hakeutuivat etelän virkoihin", Esko muistelee.

Valintansa jälkeen Esko tiedusteli Routalalta pitäisikö hankkia oma auto tehtävien hoitoon. Tähän Routala, jolla

Suomen pohjoisin maanmittari

Haastattelu: Pekka Lehtonen

Etelän ammattiväen silmissä Rantakiven Eskoa pidetään jo ihan lappilaisena, ettei melkein saamelaisena. Harva tietää, että mies tuli Hämeestä pari vuosikymmentä sitten outoon maakuntaan.

olisi ollut oma mies paikalle katsottuna, tokaisi: ”Kuule, Esko, täällä ei ratikat kulje.”

Niinpä tuleva toimitusinsinööri osti vanhan tipparellun, pakkasi tavaransa ja lähti kohti pohjoista. Tipparellu hyytyi noin puolen vuoden kuluttua Kittilän erämaiden keskellä kampaakselin katketua eikä siitä enää kalua tullut.

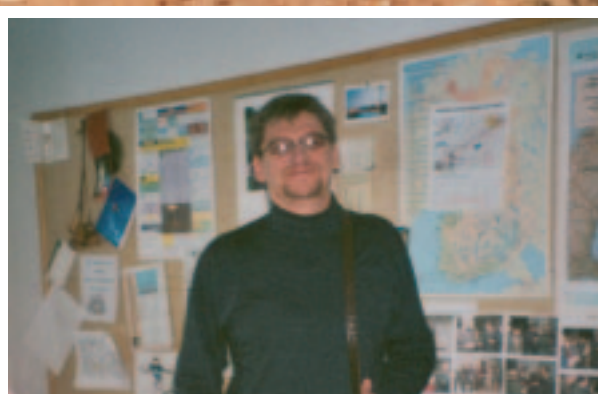
Saamelaisuus osa työympäristöä

Alku ei siis ollut Lapissa kovin lupaava. Mutta jo seuraavana vuonna Esko haki Ivaloon töihin ja tuolloin Routalan Kalekin huomasi, ettei kysymyksessä ollutkaan käypäläinen, vaan pysyvästi Lappiin tullut mies. ”Niinpä Kalekin minut hyväksyi ja Ivalossa on kulunut liki 20 vuotta viihtyen – en ole kertaakaan etelään töihin hakenut”, sanoo Esko.

Etelän ammattiväen silmissä Rantakiven Eskoa pidetäänkin jo ihan lappi-

laisena, ettei melkein saamelaisena. Työpiiri on kaksikielinen: suomea ja saamea tai oikeastaan nelikielinen, koska saamen murteita on kolme. Esimerkiksi kuulutukset täytyy laatia vähintään kaksikielisinä: suomeksi ja tunturisaameksi. Sevettijärvellä tarvitaan jopa neljää kieltä: suomea, tunturisaamea, Inarin saamea ja koltan saamea.

Esko on suorittanut saamen kielen kurssuja ja kirjoittanut tunturisaamen lyhyenä kielenä ylioppilaskirjoituksissa. Näin siis Hämeen mies. Opiskelu ei kuitenkaan vielä anna valmiutta toimituskokousten pitämiseksi saameksi, vaan apuna käytetään saamen kielen toimiston käännöspalveluita. Jos vaaditaan, on tulkkaus järjestettävä. Virallista tulkkiä ei tarvita, vaan esimerkiksi uskottu mies voi tulkata toimituksessa. Asiakirjatkin

Toimitusten kirjo on pohjoisessa huomattavasti runsaampi kuin etelässä. Tällä hetkellä ja vuosia eteenpäin työllistävät tavalisten toimitusten, s.o. lohkomisten, halkomisten ja tietoimitusten lisäksi osakseluettelujen laatimiset erityisille etuuksille.

on käännettävä saamen kielelle, jos käännöstä vaaditaan. Saamen kielilakiin on suunnitteilla muutos, joka takaisi saamen kielelle saman aseman kuin Ruotsin kielellä on etelässä kaksikielisissä kunnissa. Tämä vaatisi runsaasti lisäkoulutusta.

Kotoisa työyhteisö saa viihtymään

Ivalo on maan pienimpiä maanmittauslaitoksen toimipisteitä. ”Meillä on hyvä porukka ja perhemäinen sekä avoin ilmapiiri: maanmittausinsinööri, 2 tekniikkaa ja 2 toimitusvalmistelijaa sekä tällä

hetkellä 1 kartoittajaoppilas. Teemme kaikki maanmittaustoimitukset Inarin ja Utsjoen kunnissa sekä Sodankylän kunnan pohjoisosassa Vuotson seudulla. Tämä alue käsittää samalla saamelaiden kotiseutualueen lukuun ottamatta Enontekiön kuntaa, joka hoidetaan Rovaniemeltä käsin. Lisäksi annamme toimipisteessä kaikkea mahdollista asiakaspalvelua ja myymme kartoja”, kertoo Esko.

Pienen toimiston kotoisa ilmapiiri on saanut viihtymään. Kaikki tuntevat toisensa hyvin. ”En pidä isoista virastoista. Asiakkaatkaan eivät ole täällä niin kiireisiä ja vaativia kuin etelässä – paitsi jotkut etelän asiansaajat. Täällä ei valiteta pienistä. Vielä muutama vuosi sitten voimassa olleessa jakolaissa oli pykälä, että jos tällä seudulla maanmittaria ei kuulu toimintuskokoukseen, häntä on odotettava saman päivän iltaan klo 20.00 asti.”

Kalastusoikeuksia toisen omistamissa vesissä

Toimitusten kirjo on pohjoisessa huomattavasti runsaampi kuin etelässä. Tällä hetkellä ja vuosia eteenpäin työllistävät tavallisten toimitusten, s.o. lohkomisten, halkomisten ja tietoitusten lisäksi osakasluetteloiden laatimiset erityisille etuuksille. Tällaisia etuuksia ovat mm. kalastusoikeus toisen omistamalla, tavallisesti valtion vesialueella. Esimerkiksi Tenon lohpadot ovat tällaisia erityisiä etuuksia. Vesipiirirajankäynnissä, joissa on ratkaistu kylien välisten rajojen lisäksi ylimuistoisen nautinnan tai muulla tavoin saatu oikeus mm. kalastuksen tai kalastuspaikkaan toisen kylän rajain sisällä, tällainen pato on vahvistettu yhdelle tai useammalle perusyksikölle, talolle, yhteisesti, mutta osuuden suuruutta ei ole ratkaistu. Osakasluettelotoimituksessa selvitetään talojen kesken ja kunkin talon sisällä yksittäisten kiinteistöjen kesken, mikä on kunkin kiinteistön osuus mainittuun patoon. Tämän selvittäminen on edellytyksenä sille, että voidaan määrätä korvaukset menetyksistä, jotka aiheutuvat kalastukselle Norjan ja Suomen välisestä rajajokisopimuksesta.

Maastokausi on Inarissa keskimäärin kesäkuun alusta lokakuun puoliväliin eli

”Asiakkaatkaan eivät ole täällä niin kiireisiä ja vaativia kuin etelässä eikä pienistä valiteta.”

huomattavasti lyhyempi kuin etelässä. Kesällä pyritäänkin tekemään mahdollisimman paljon maastotöitä ja siirtämään paperihommat pitkään talveen.

Huoltoreittejä ja kaivospiirejä

Työpiirin eksotiikka huokuu esimerkiksi eräästä 90-luvun puolivälin paikkeilla suoritetusta toimituksesta, joka pääsi *Demari*-lehden pääkirjoitukseen asti 9.2.1995 otsikolla ”Järjetön hanke”.

”Kyse oli huoltoreitin vahvistamisesta Lemmenjoen kansallispuiston alueelle perustetulle kaivospiirille. Huoltoreitti olisi halkaissut kansallispuiston noin 40 kilometrin matkan. Toimituksen pitämiseen oli kauppa- ja teollisuusministeriön kaivospiirimääräys. Hankkeesta pidin toimituksen, jossa huoltoreitti perustettiin. Siitä valitettiin kauppa- ja teollisuusministeriöön, joka hylkäsi valituksen. Lopulta KHO kumosi hankkeen. Lemmenjoen kansallispuistoon on perustettu noin 15 kaivospiiriä kullanhoidontaa varten joko konekaivuuna tai lapiokaivuuna. Huoltokuljetukset on hoidettu sopimuksin maanomistajan, metsähallituksen, kanssa”, Esko kertoo.

Selkosten sattumuksia

”Ensimmäisenä kesänä Lapissa, kun oli oikein lämmin ja aurinkoinen päivä, olimme tekemässä rajankäyntiä jängällä. Halusin ottaa aurinkoa ja otin paidan pois ihmetellen, kun muut eivät tee samoin. Vasta seuraavana päivänä huomasin, ettei se ollut viisasta, koska iho oli täynnä sääsken puremia, jotka kutisivat valtavasti”, Esko naureskelee.

”Alkuvuosina taas tapahtui erään riitaisen yksityistietoimituksen jälkeen, etten päässyt pitkään aikaan autollani liikkeelle. Vihaiset asiansaajat näet ympäröivät autoni, enkä viitsinyt päällekkään ajaa. Tämän kokemuksen jälkeen olen uusia uskottuja miehiä opettanut, että auto pitää olla aina käännettynä tulosuuntaan ja vaihde silmässä, kun mennään kokousta pitämään”, Esko vakuuttaa.

”Eräs kokemus on muovannut kokoustekniikkaani. Oli myös riitainen yksityistietoimitus eräässä Inarin pienessä kylässä. Emäntä oli keittänyt kahvit ja laittanut tarjolle oikein herkullisen näköisiä lohivoileipiä.

Ajattelin, että hoidetaan ensin virallinen puoli ja annoin päätökset yksityistietosiasta. Koska päätös ei ollutkaan talolle edullinen, ei minua ja uskottuja miehiä kutsuttukaan kahville ja lohileiville. Tämän jälkeen on minun toimituksissani ensin juotu kahvit ja vasta sitten annettu päätökset”, Esko naureskelee.

Perhe lappilaistunut

Perheeseen kuuluu vaimo ja kolme teini-ikää lähenevää lasta. Vaimokin on kotoisin Etelä-Hämeestä mutta kaikki lapset ovat syntyneet Inarissa ja puhuvat lapin murretta. Lapset ovat kaikki innokkaita partiolaisia. Vaimo työskentelee kunnassa sosiaalityöntekijänä. Hän on tällä hetkellä opintovapaalla opiskellessaan saamen käsitöitä ja saamen kieltä Saamelaisalueen kurssikeskuksessa Inarissa.

Eskon kaamosta helpottaa innokas atk:n harrastaminen. ”Luen etäopiskeluna tietotekniikan approbaturia Lapin yliopistossa. Approbatur päättyy syksyllä ja tarkoituksena on jatkaa cum laudella, mikäli etäopiskelu Inariin järjestetään. Atk-kiinnostuksesta varmaankin johtuu, että olen myös erittäin innokas maan-

mittaustalouden uuden toimitustuotannon atk-järjestelmän, JAKO-ohjelmiston käyttäjä.”

”Toimiston porukassa pelataan sulkapalloa. Kuntouintia, -kävelyä ja hiihtoa harrastan myös jonkun kerran viikossa.”

Aina silloin tällöin, joskin nykyään harvemmin, puhutaan, että Ivalon toimipiste pitäisi lakauttaa. Tällöin Utsjoen nuorgamilaiset joutuisivat hoitamaan maanmittausasiansa Rovaniemellä, jonne on matkaa yli 500 km eli suunnilleen sama matka kuin Oulusta Helsinkiin. Miltähän oululaisista tuntuisi, jos he joutuisivat hoitamaan maanmittausasiansa Helsingissä?”, kysyy Lapin mies.

IVALON TOIMIPISTEEN VUOTUINEN TOIMITUSRAKENNE

- 150 lohkomista
- 5 halkomista
- 10 yksityistietoimitusta
- 3 yleistietoimitusta
- 2 kaivospiiriä (suurin osa, noin 15, muodostettu Lemmenjoen kansallispuistoon)
- 10 kiinteistön määritystoimitusta (rajankäynnit, erityisten etuuksien osakasluettelot, vesipiirirajankäyntien jatkotoimitukset)

POHJOISEN ERIKOISUUKSIA

Erikoisuutena ovat erityisten etuuksien osakasluettelot, joita on paljon. Erityisiin etuuksiin kuuluvat mm. ns. kalastusnautinnot, mikä tarkoittaa oikeutta kalastaa toisen omistamalla, tavallisesti valtion omistamalla vesialueella. Esim. jotkin tunturijärvet ovat valtion vesialueita, mutta niihin on annettu joillekin taloille kalastusoikeus. Samoin Tenojoessa olevat lohivadot ovat erityisiin etuuksiin kuuluvia kalastusnautintoja. Näistä kaikista on osakasluettelot tekemättä ja niiden teko vie monia vuosia. Yksi laaja ja erikoinen toimitus on Tenojoen kalakorvaustoimitus. Toimituksessa korvataan ne menetykset, mitkä aiheutuvat Suomen ja Norjan välisen rajajokisopimuksen kalastukselle aiheuttamista menetyksistä. Laki on jo kymmenen vuotta vanha, mutta toimituksen suorittaminen on kytköksissä em. erityisten etuuksien osakasluetteloiden laadintaan. Pitää tietää lohivadon osakkaat, että tiedetään, kenelle korvaukset maksetaan.

Asiaksläheisyys ja monipuolisuus tekevät työstä kiinnostavat

Kuva: Leena Aaltonen

Sami Huippa, 31, on valmistunut Mikkelin ammattikorkeakoulusta vuonna 1999 amk-insinööriksi. Hän työskentelee nyt Uudenmaan maanmittaustoimistossa toimitusinsinöörinä. Työalueeseen kuuluvat Nurmijärven kunta ja Helsingin kaupunki sekä ”ruuhka-apulaisena” myös Kirkkonummi. Sami tekee toimitusinsinöörinä lohkomistoimituksia, rajankäyntejä, tilusvaihtoja sekä sopimukseen perustuvia yksityistietoimituksia. Edellä mainittujen lisäksi tehdään myös rajannäyttöjä asiakkaiden tilaamina.

”Kiinnostukseni ammattiin on varmaan lähtenyt siitä, kun isäni on metsätalousinsinööri ja olen kotoisin Mikkelistä, maalta. Olen työskennellyt erilaisissa metsätöissä koko ikäni. Ajattelin hakeutua ammattiin, jossa saisi liikkua luonnossa ja olla ihmisten kanssa maaseudun lupsakassa ilmapiirissä. Ammatissa kiinnostivat myös monipuolisuus, kuten erilaiset mittalaitteet, ohjelmistot, raaka työ metsässä, asiaksläheisyys ja niin edelleen”,

kertoo Sami.

”Pidän työstäni erittäin paljon ja tällä hetkellä en voisi kuvitella tekeväni muuta työtä. Hyviä puolia ovat itsenäisyys, vastuullisuus ja monipuolisuus. Suunnitteleminen työaikamme ja miten käytämme sen tehokkaasti. Etuna ovat vielä mukavat asiakkaat ja erilaiset toimitukset ympäri Uuttamaata – siis asiaksläheisyys ja mukava ilmapiiri maaseudulla. Tiimissämme vallitsee myös mukava ja nuorekas henki”, Sami hehkuttaa.

”Jos huonoja puolia on pakko keksiä, niin ei se kovin mukavaa ole pikkupakkasella räntäsateessa mitata kädet kohmeessa, varsinkin kun mittalaitteet tiltailee ja homma ei suju hyvin”, Sami virnuilee.